

និរន្តរភាពវិស័យជលផលនៅក្នុងបឹងទន្លេសាប

FHI 360/Global FISH Alliance

ព្រឹត្តិប័ត្រប្រចាំ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៣

សន្សំប្រាក់សំរាប់ក្រុមល្បាតសហគមន៍

បន្ទាប់ពីទទួលបានការគាំទ្រពីសមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រី (PNKA) អស់រយៈពេលជាងប្រាំពីរឆ្នាំមក សហគមន៍ភូមិកំពង់ត្រឡាចលើ មានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ថវិកា សំរាប់ក្រុមល្បាតសហគមន៍។ លោក ភេន សាវ៉េត ប្រធានសហគមន៍កំពង់ត្រឡាចលើ បាននិយាយថា "ចាប់តាំងពីសមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រី ផ្តល់ការគាំទ្រដល់សហគមន៍របស់យើង ពួកយើងបានក្រោកឈរឡើង។ ឥឡូវនេះ យើងអាចដាក់ថវិកាមួយចំនែកសម្រាប់សកម្មភាពយាមល្បាតដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យយើងការពារធនធានធម្មជាតិនៅក្នុងសហគមន៍របស់យើង។"

ជិតប្រាំពីរឆ្នាំមកហើយ ដែលសហគមន៍កំពង់ត្រឡាចលើ បានបង្កើតក្រុមមួយហៅថា "ក្រុមសន្សំ" ដែលបានប្រមូលថវិកាសម្រាប់គាំទ្រដល់ការកសាងសមត្ថភាពនិងសន្តិសុខស្បៀង។ ក្រុមនេះត្រូវបានគាំទ្រថវិកាដោយ សមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រី ដើម្បីធ្វើជាទុនសំរាប់សហគមន៍របស់ពួកគេ។ សហគមន៍បានវិនិយោគប្រាក់ទាំងនេះនៅក្នុងគណនីមួយជាមួយនឹងអត្រាការប្រាក់ពីរភាគរយ។

សហគមន៍កំពង់ត្រឡាចលើក៏បានទទួលថវិការបដិភាគពីសំណាក់ប្រជានេសាទដែលមកធ្វើសកម្មភាពនេសាទនៅក្នុងតំបន់របស់ពួកគេ។ លើសពីនេះទៅទៀត រាល់អ្នកភូមិដែលមានការងារនៅក្នុងសហគមន៍នេះបានរួមចំនែក 500 រៀលក្នុងមួយខែដើម្បីការពារធនធានធម្មជាតិនៅក្នុងតំបន់របស់ពួកគេ។

សមាជិកសហគមន៍ត្រូវជួបប្រជុំគ្នាម្តងក្នុងមួយខែ ដើម្បីពិភាក្សាអំពីការប្រើប្រាស់ថវិកាសហគមន៍។ ប្រាក់ទាំងនេះ ត្រូវបានប្រើសម្រាប់ល្បាតសហគមន៍ ធ្វើអោយជីវភាពសហគមន៍មានភាពប្រសើរឡើង ជួយចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យក្នុងសហគមន៍ និងការគាំទ្រដល់អ្នកជិតខាងរបស់ពួកគេប្រសិនបើចាំបាច់។

លោក អ៊ុក សាម៉េត នាយកប្រតិបត្តិសមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រីនិយាយថា "ខ្ញុំពិតជាមានមោទនភាព ចំពោះការងាររបស់សហគមន៍កំពង់ត្រឡាចចំពោះការធ្វើការងារកន្លងមកណាស់។ ពួកគេខ្លាំងមានលទ្ធភាពឈរដោយខ្លួនឯងបានសមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រី នឹងបន្តតាមដាននិងគាំទ្រដល់សហគមន៍កំពង់ត្រឡាចលើ ដើម្បីធានាបាននូវការងារដ៏មានតម្លៃរបស់ពួកគេនៅតែបន្តដោយរលូន។"

"ខ្ញុំបានសង្កេតឃើញថា តំបន់ដែលនៅជិតសហគមន៍របស់ខ្ញុំគ្មានដើមឈើ ខណៈពេលដែលសហគមន៍របស់ខ្ញុំនៅមានដើមឈើច្រើន" លោកសាវ៉េតនិយាយ ។ សហគមន៍កំពង់ត្រឡាចលើ ខ្លាំង និងបានធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីការពារធនធានធម្មជាតិ សម្រាប់ចំនួនរបស់គ្រួសារ និងសម្រាប់អ្នកជំនាន់ក្រោយរបស់ពួកគេ។ លោកបាននិយាយថា "បើគ្មានការគាំទ្រពីសមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រី និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានទេ សហគមន៍របស់ខ្ញុំនឹងមិនទទួលបានជោគជ័យដូចសព្វថ្ងៃនេះដែរ។" លោក សាវ៉េត និងសមាជិកសហគមន៍ទាំងអស់មានការដឹងគុណ និងអរគុណយ៉ាងខ្លាំងចំពោះ សមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រី និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន នៅក្នុងសហគមន៍របស់លោកដែលបានជួយគាំទ្រឱ្យលោក និងសមាជិកសហគមន៍ បានធ្វើសកម្មភាពរបស់ខ្លួននៅក្នុងសហគមន៍។

ព័ត៌មានបន្ថែមទាក់ទងនឹងការងារនេះសូមទាក់ទង លោក ភេន សាវ៉េត ប្រធានសហគមន៍កំពង់ត្រឡាចលើ។

គំរោងពិនិត្យតាមដានផលចាប់ត្រីរបស់ប្រជាជននៅជុំវិញបឹងទន្លេសាប

បឹងទន្លេសាប គឺជាបឹងទឹកសាបដែលធំជាងគេបំផុតនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍។ វាគឺជាអាងស្តុកទឹកធម្មជាតិ និងជាជំរកដ៏សំខាន់សម្រាប់ត្រី ព្រមទាំងជួយទ្រទ្រង់ជីវភាពរស់នៅសម្រាប់ជីវិតរស់នៅរាប់លាននាក់ ជាពិសេស អ្នកដែលនៅជុំវិញបឹងនេះ។ ធនធានផលជល គឺជាជម្រើសមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិត ជាពិសេសសម្រាប់ប្រជាជន ដែលរស់នៅក្នុងបណ្តាខេត្តជុំវិញបឹងទន្លេសាប។

ដើម្បីទ្រទ្រង់ធនធានផលជលនេះ នៅខែឧសភា ឆ្នាំ 2011 រាជរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសកម្ពុជា បានចេញបទបញ្ជាថ្មី ស្តីពីវិធានការវិន័យ ដើម្បីកាត់បន្ថយសកម្មភាពនេសាទខុសច្បាប់ នៅក្នុងខេត្តចំនួនប្រាំមួយ នៅជុំវិញបឹងទន្លេសាប។ ទ្បត្តិទាំងអស់ដែលកំពុងធ្វើប្រតិបត្តិការនៅតាមបណ្តាខេត្តជុំវិញបឹងទន្លេសាប ត្រូវបានដកហូតវិញ និងចាត់វិធានការមួយចំនួន ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យតំបន់ទាំងនេះក្លាយជាតំបន់សហគ្រប់គ្រង ដោយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងសហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងគោលបំណងដើម្បីអភិរក្សត្រី និងធនធានជីវចម្រុះក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

អាជ្ញាធរទន្លេសាប (TSA) ទទួលបានការឧបត្ថម្ភថវិកាដោយគណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ (MRC) បានបង្កើតនូវគំរោងត្រួតពិនិត្យតាមដានផលចាប់ត្រីរបស់ប្រជាជននៅជុំវិញបឹងនេះ។ គោលបំណងនៃគម្រោងនេះគឺ ដើម្បីកំណត់សូចនាករទិន្នផលត្រី ដែលទាក់ទងទៅនឹងការចាប់ ការគ្រប់គ្រង និង ប្រភេទផ្សេងៗគ្នារបស់ត្រី ហើយនិងនិន្នាការនៃធនធានផលជលនៅតាមខេត្តនីមួយៗ។ ការសិក្សានេះ គឺជាផ្នែកមួយនៃការត្រួតពិនិត្យតាមដាន ផលចាប់ត្រីប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រជាជននៅជុំវិញបឹងទន្លេសាប នៅក្នុងអាងទឹកទន្លេមេគង្គក្រោម។ ទិន្នន័យដែលប្រមូលបានក្នុងអំឡុងពេលសិក្សានេះ រួមចំណែកដល់ការបកស្រាយនៃស្ថានភាព និងនិន្នាការនៃការចាប់ត្រី ក៏ដូចជាការផ្តល់នូវមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពបន្ថែមទៀតទៅលើការតាមដាន និងការវាយតម្លៃនៃប្រសិទ្ធភាពសកម្មភាពគ្រប់គ្រង និងការអភិវឌ្ឍអាងទន្លេមេគង្គ។

គំរោងពិនិត្យតាមដានផលចាប់ត្រីរបស់ប្រជាជននៅជុំវិញបឹងទន្លេសាប ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងបណ្តាខេត្តចំនួនប្រាំនៅជុំវិញបឹងទន្លេសាបរួមមាន ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ខេត្តពោធិសាត់ ខេត្តកំពង់ធំ ខេត្តបាត់ដំបង និងខេត្តសៀមរាប។

បន្ទាប់ពីការពិនិត្យតាមដាន លទ្ធផលបានបង្ហាញថា ផលនេសាទសរុបរបស់ប្រជាជនទាំង 15 នាក់មកពីខេត្តទាំងប្រាំ សម្រាប់រយៈពេល 11 ខែនេះគឺបានចំនួន 66,836 គីឡូក្រាម និងមានត្រីចំនួន 99 ប្រភេទផ្សេងៗគ្នា ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងកំណត់ត្រារបស់ប្រជាជននេសាទ។ ជាទូទៅ ផលចាប់សរុបមានលក្ខណៈផ្លាស់ប្តូរ ទៅតាមទីតាំងភូមិសាស្ត្រ ប៉ុន្តែតំបន់ដែលត្រួតត្រាដោយខេត្តបាត់ដំបងមានចំនួន 27% នៃទិន្នន័យសរុបដែលត្រូវបានកត់ត្រា អមដោយខេត្តកំពង់ធំដែលមានចំនួន 26% នៃទិន្នន័យសរុបត្រូវបានកត់ត្រាទុក ប្រមូលទិន្នន័យដែលតិចជាងគេបំផុតគឺមានចំនួន 10% មកពីខេត្តសៀមរាប។ ប្រភេទពូជត្រីសំខាន់ៗនៅក្នុងការចាប់មាន ត្រីច្រកែង 10% មានត្រីរៀលតុប 9% និងត្រីក្រស 7% ។

ការចាប់ត្រីជាមធ្យម នៅជុំវិញបឹងទន្លេសាប ដែលប្រមូលបានពីតំបន់ត្រួតពិនិត្យទាំងប្រាំ មានចំនួន 14 គីឡូក្រាមក្នុងមួយថ្ងៃ។ ផលនេសាទត្រីប្រចាំថ្ងៃដោយប្រើលប ត្រូវបានគេកត់ត្រា ពីខែមិថុនាដល់ខែវិច្ឆិកា។ ការនេសាទជាមធ្យមសម្រាប់ឧបករណ៍លប មានចំនួន 6,65 គីឡូក្រាមក្នុងមួយថ្ងៃ។ មធ្យមចាប់ប្រភេទត្រីជាច្រើនដែលមានចំនួន 98% នៃផលនេសាទសរុប ខណៈពេលដែលលបចាប់បានយ៉ាងហោចណាស់បាន 2% ។

ការពិនិត្យតាមដានផលចាប់ត្រី របស់ប្រជាជននៅក្នុងបឹងទន្លេសាប មានសារៈសំខាន់ នៅក្នុងការបង្កើតឡើងនូវមូលដ្ឋានទិន្នន័យ និងព័ត៌មានដែលចាំបាច់ ដើម្បីជួយឱ្យយល់ពីនិន្នាការ នៃអត្រាចាប់ត្រីដោយប្រជាជន នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ (ដកស្រង់ចេញពី របាយការណ៍ស្តីពីការពិនិត្យតាមដានផលចាប់ត្រីរបស់ប្រជាជននៅតាមបណ្តាខេត្តជុំវិញបឹងទន្លេសាប នៃប្រទេសកម្ពុជា របស់អាជ្ញាធរទន្លេសាប។)

ព័ត៌មានបន្ថែមទាក់ទងនឹងការងារនេះ សូមទាក់ទងលោក ភេម ស៊ា អនុប្រធាននាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យការធ្វើអាជីវកម្មនិងអភិរក្ស។

សមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រី៖ អភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍និងអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ

សមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រី គឺជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងមិនមែនជាគណបក្សនយោបាយ។ សមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រីត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ១៩៩៣ និងបានចុះបញ្ជីជាមួយក្រសួងមហាផ្ទៃ នៅខែមីនា ឆ្នាំ១៩៩៤។ នាយកប្រតិបត្តិបច្ចុប្បន្ន លោក អ៊ុក សាម៉េត ដែលលោកធ្លាប់បានធ្វើការជាមួយអង្គការនេះចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៣ មកម្ល៉េះ។

គោលបំណងនៃការបង្កើតសមាគមន៍មួយនេះគឺដើម្បីកែលម្អវិស័យអប់រំរបស់កុមារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដោយផ្ដោតលើការជួយ ជំរុញឲ្យកុមារទទួលបានការសិក្សា ដោយរៀបចំបណ្ណាល័យ និងក្រុមប្រឹក្សាសាលាសម្រាប់កុមារី ដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ដាច់ស្រយាល ដើម្បីឲ្យពួកគេ អាចទទួលបាននូវការសិក្សាអប់រំរហូតដល់ថ្នាក់វិទ្យាល័យ។

ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ ២០១៣-២០១៥ របស់សមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រីរួមមាន៖ ការធ្វើការងារជាមួយសហគមន៍ជនបទក្រីក្រ ដើម្បីជួយដល់កុមារក្រីក្រមានលទ្ធភាពចូលរៀននៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ថែទាំសុខភាពបឋមជាមួយនឹងការផ្ដោតជាសំខាន់នៅលើទឹកស្អាត និងអនាម័យ(លាងសម្អាត) អាហារូបត្ថម្ភ និងការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់របស់កុមារ ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ(NRM) រួមទាំងសហគមន៍ព្រៃឈើនិងនេសាទ(CFF) ការចូលរួមនៅក្នុងការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ច និងការពង្រឹងសមត្ថភាពនិងការអភិវឌ្ឍ ដោយអង្គការសមូលនិធិដើម្បីបង្កើតប្រភពប្រាក់ចំណូលប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

សមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រីបានទទួលការគាំទ្រមូលនិធិពីម្ចាស់ជំនួយមួយចំនួនរួមមាន អង្គការកិច្ចសហប្រតិបត្តិការកម្ពុជា-អូស្ត្រាលី អង្គការខនស៊ីនវិលវ៉ាល (Concern Worldwide) អង្គការសង្គ្រោះនិងការអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ(IRD) អង្គការអប់រំស្តីពីការរស់នៅជាមួយបរិស្ថាន (Live&Learn) អង្គការភិបដលអ៊ីននីត (People in Need) អង្គការភាពជាដៃគូ សង្គមស៊ីវិល កម្ពុជា (CCSP) និងអង្គការសេវាស្ម័គ្រចិត្ត ក្រៅប្រទេស (VSO) ។

សមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រីបានទទួលនូវលទ្ធផលដូចខាងក្រោម៖

1. ក្រុមគោលដៅទទួលបានចំណេះដឹងនិងជំនាញនៃការទាក់ទងទៅនឹងការចិញ្ចឹមមាន់ រៀបចំសួននៅផ្ទះ និងដាំបន្លែ។
2. ក្រុមគោលដៅបានបង្កើតផែនការអាជីវកម្ម និង ផែនការសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ។
3. ក្រុមគោលដៅទទួលបានចំណេះដឹងអំពីការផ្លាស់ប្តូរនៃតម្លៃទីផ្សារ ហើយពួកគេមានការយល់ដឹងពីតម្រូវការផលិតផលសម្រាប់ទីផ្សារ។
4. សមាគមន៍គណៈកម្មាធិភូមិ (VCA) នៃធនាគារស្រូវបានបង្កើតចំនេះដឹង ដើម្បីគ្រប់គ្រងគម្រោងធនាគារស្រូវ។ សមាជិកនៃគម្រោងធនាគារស្រូវអាចខ្ចីនិងសង ៩៥% ដល់ ១០០% ក្នុងកំឡុងពេលមួយឆ្នាំម្តង។
5. ក្រុមគោលដៅដែលបានបង្កើតឱ្យមានប្រព័ន្ធមួយសម្រាប់ការបែងចែកសត្វចិញ្ចឹម។ ឧទាហរណ៍ នៅពេលដែលគោបានកូនគ្រួសារថែរក្សាបានរក្សាទុកកូនគោ ហើយមេគោត្រូវបានផ្លាស់ទីទៅលើទៅគ្រួសារផ្សេងទៀត។ កសិករក៏ត្រូវបានគេបានបង្ហាញពីរបៀបធ្វើដីកំប៉ុសពីកាកសំណល់សត្វនិងកាកសំណល់សរីរាង្គផ្សេងៗ។
6. សមាគមន៍គណៈកម្មាធិភូមិសម្រាប់ធនាគារហិរញ្ញវត្ថុ មានដើមទុនដើម្បីផ្តល់នូវប្រាក់កម្ចីដល់សមាជិករបស់ខ្លួនសម្រាប់ប្រកបអាជីវកម្ម និងផលិតផលកសិកម្ម។
7. សមាគមន៍គណៈកម្មាធិភូមិសម្រាប់សុខភាព មានប្រព័ន្ធនៅតាមទីកន្លែងដើម្បីជួយដល់សមាជិកដែលឈឺ និងរងរបួសឲ្យមានលទ្ធភាពទទួលបានការព្យាបាលនៅមណ្ឌលសុខ។
8. សមាគមន៍គណៈកម្មាធិភូមិ សម្រាប់មេត្តាធម៌សង្គម បានផ្តល់ជំនួយដល់ចាស់ជរា កុមារ និងពិធីបុណ្យសព។

ព័ត៌មានបន្ថែមទាក់ទងនឹងការងារនេះសូមទាក់ទងលោក អ៊ុក សាម៉េត នាយកប្រតិបត្តិសមាគមន៍ភ្នំនាងកង្រី។

វារីវប្បកម្មគម្រោងអង្គការ JICA

អង្គការទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិជប៉ុន (JICA)បានធ្វើការសហការណ៍ជាមួយរដ្ឋបាលជលផល បានគាំទ្រដល់គម្រោង វារីវប្បកម្មដែលមានឈ្មោះថា “បង្កើនផលិតភាព និង ផ្សព្វផ្សាយវារីវប្បកម្មទឹកសាប” នៅក្នុងខេត្តសៀមរាប ដែលមានរយៈពេល 4ឆ្នាំ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ 2011រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ដើម្បីជួយបង្កើនលទ្ធភាពនៃការផលិតនិងការអនុវត្តនៃវារីវប្បកម្មទឹកសាប។ រដ្ឋបាលជលផលជាអ្នកអនុវត្តន៍លើគំរោងនេះផងដែរ។

អង្គការទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិជប៉ុន (JICA) ធ្លាប់បានផ្តល់គម្រោង “បង្កើនផលិតភាព និង ផ្សព្វផ្សាយវារីវប្បកម្ម ” ដែលនេះជាជំហានទីមួយ បានធ្វើនៅក្នុងខេត្តកំពត និង ខេត្តកំពង់សោម មុនពេលធ្វើសកម្មភាពនៅខេត្តបាត់ដំបង ខេត្តសៀមរាប និងខេត្តពោធិសាត់ដែលជាជំហានទី2 របស់គំរោងនេះ។ គំរោងបង្កើនផលិតភាព និង ផ្សព្វផ្សាយវារីវប្បកម្មទឹកសាប បានជ្រើសរើសកសិករផលិតពូជត្រីជាលក្ខណៈគ្រួសារដែលមកពី 11ស្រុកជីក្រែង ស្រុកសូត្រនិតមន៍ ស្រុកបាគង ស្រុកពូក ស្រុកអង្គរជុំ ស្រុកអង្គរធំ ស្រុកវារិន និង ស្រុកបន្ទាយស្រី ដោយរដ្ឋបាលជលផលជាអ្នកផ្តល់នូវវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដល់ពួកគាត់។ ក្នុងគំរោង បង្កើនផលិតភាព និង ផ្សព្វផ្សាយវារីវប្បកម្មទឹកសាប របស់JICA បានធ្វើកសិដ្ឋានផលិតកូនត្រីចំនួន 11 កន្លែង។ បន្ទាប់ពីកសិករដែលបានទទួលនូវវគ្គបណ្តុះបណ្តាល កសិករអាចផលិតកូនត្រី ដោយខ្លួនឯងបាន នឹង អាចចែកចាយកូនត្រីទៅដល់កសិករដទៃទៀត បានទៅដល់ពី 30 ទៅ 40 គ្រួសារ ។

ក្រោយពីគំរោងនេះមានដំណើរការមួយរយៈ គេសង្កេតឃើញថា កសិករអាចផលិត និង ចិញ្ចឹមកូនត្រីបានដោយខ្លួនឯង។ ហើយម្យ៉ាងវិញទៀតពួកគាត់បានបង្កើតជាបណ្តាញផលិតកូនត្រីប្រចាំខេត្ត ដែលអាចឲ្យពួកគាត់ផ្លាស់ប្តូរចំនេះដឹងពីគ្នាទៅវិញទៅមក នឹង អាចជួយគ្នាក្នុងក្រុមបាន។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ជីវភាពរបស់ប្រជាកសិករ ក៏មានភាពប្រសើរជាងមុនផងដែរ ។

ព័ត៌មានបន្ថែមទាក់ទងនឹងការងារនេះសូមទាក់ទងលោក ព្រិន សារិន នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលសៀមរាប។